

Diyabetik Ayak Yaralarında İntralezyonel Epidermal Büyüme Faktörü Uygulaması: 15 Olgunun Değerlendirilmesi

Dr. Sinan MERMER

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi

Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD

Çalışma Ekibi

Diyabetik Ayak Yaralarında İntralezyonel Epidermal Büyüme Faktörü Uygulaması: 15 Olgunun Değerlendirilmesi

Meltem Işıkgöz Taşbakan¹, Sinan Mermer¹, Ilgın Yıldırım Şimşir², Serhat Uysal³, Murat Öztürk⁴, Şevki Çetinalp²

¹Ege Üniveristesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD, İzmir

²Ege Üniveristesi Tıp Fakültesi Hastanesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Endokrinoloji Bilim Dalı, İzmir

³Buca Seyfi Demirsoy Devlet Hastanesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Servisi, İzmir

⁴Ege Üniveristesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Ortopedi AD, İzmir

Giriş

- Diyabetik ayak yaraları

- Diyabetli hastalarda kan şeker regülasyonu bozukluğuna bağlı gelişen periferik nöropati ve periferik anjiyopati sonucu ortaya çıkan ayak ülserleridir

Caputo GM et al. Assessment and management of foot disease in patients with diabetes. N Engl J Med 1994; 331:854

Prevelans

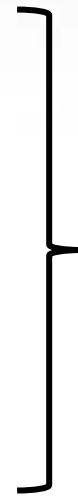

IDF Diyabet Atlası Küresel Tahminleri : 2015 – 2040

	2015	2040
Toplam dünya nüfusu	7,3 milyar	9,0 milyar
Yetişkin nüfus (20-79 aralığı)	4,72 milyar	6,16 milyar
Çocuk nüfusu (0-14 aralığı)	1,92 milyar	-
Şeker hastalığı (20-79 aralığı)		
Küresel prevelans	%8,8 (%7,2-11,4")	%10,4 (%8,5-13,5")
Diyabetli birey sayısı	415 milyon (340-536 milyon arası")	642 milyon (521-829 milyon arası")
Diyabete bağlı hayatını kaybedenlerin sayısı	5.0 milyon	-
Diyabete bağlı sağlık harcamaları (20-79 arası)		
Toplam sağlık harcamaları, R=2* 2015 ABD Doları	673 milyar	802 milyar

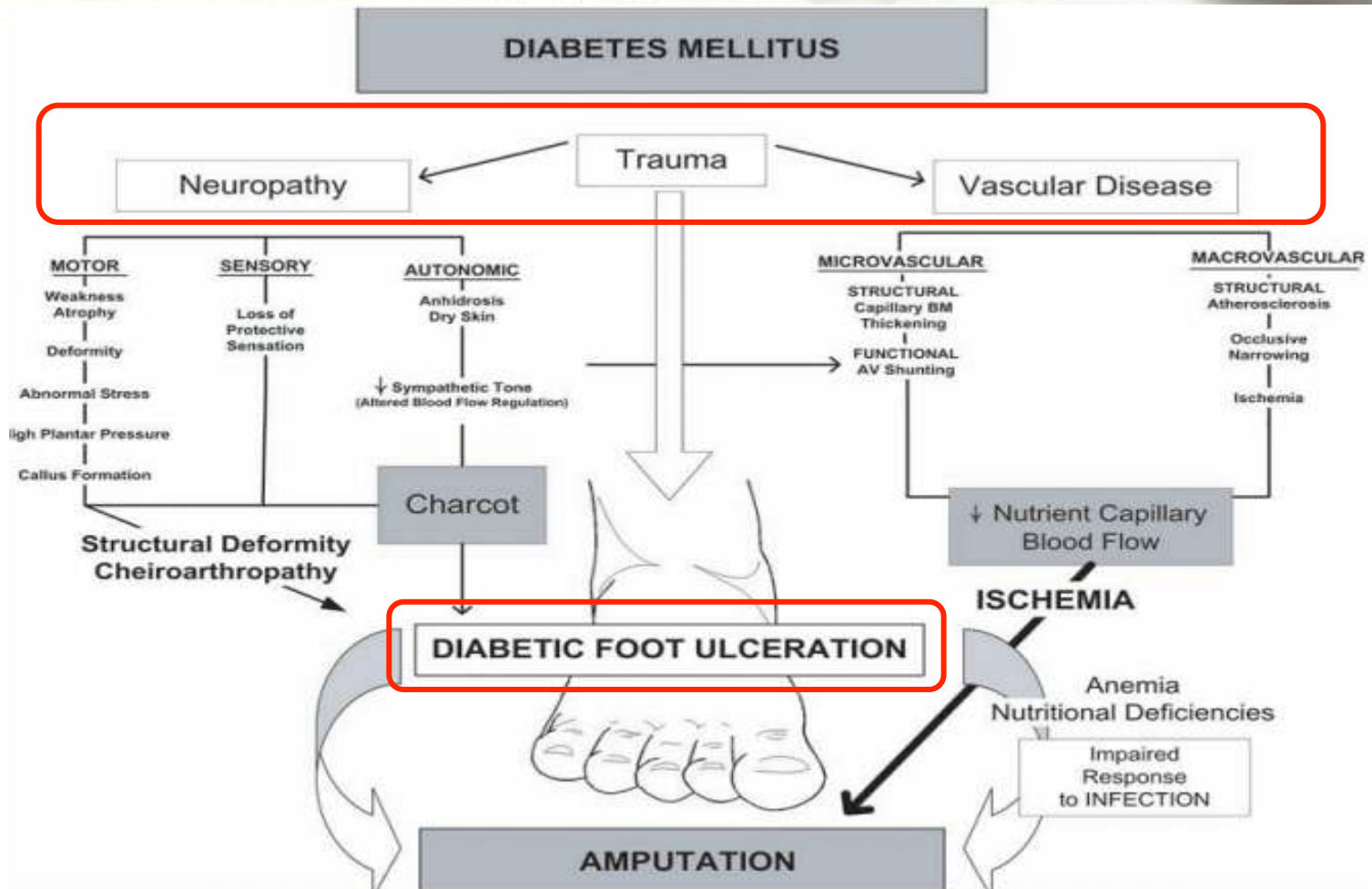
Risk?

- Enfeksiyon..... 5 kat
- Hastaneye yatış..... 55 kat
- Amputasyon ..... 155 kat

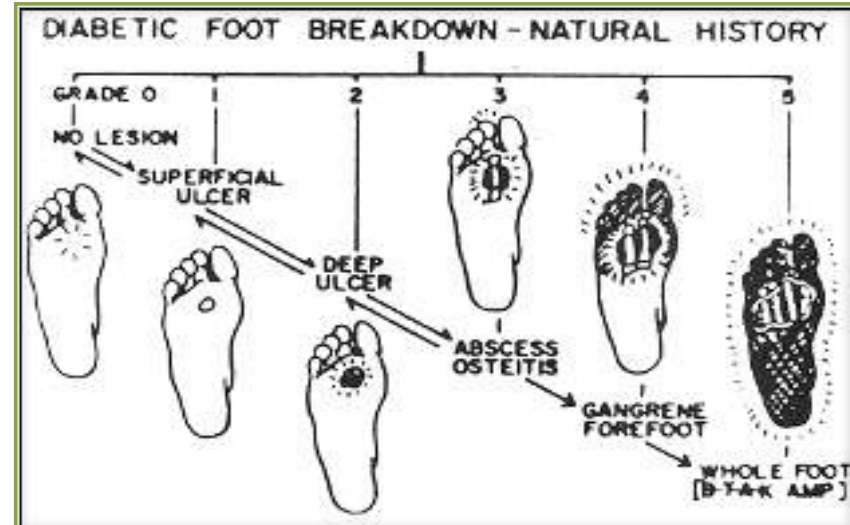
1. Lavery et al. Risk Factors for Foot Infections in Individuals With Diabetes. *Diabetes Care*. 2006;29:1288
2. Dannels E. Neuropathic foot ulcer prevention in diabetic American Indians with hallux limitus. *J Am Podiatr Med* 1989
3. Mayfield et al. A foot risk classification system to predict diabetic amputation in Pima Indians. *Diabetes Care*. 1996

Patogeneze

Diyabetik Ayak Enfeksiyonlarının Klinik Sınıflandırılması

- 1975 : Shea - *dekubitis ülserleri*
- 1976 : Meggitt - *İlk diyabetik ayak sınıflaması*
- 1981 : Wagner sınıflaması
- 1984 : Forrest ve Gamborg-Nielsen sınıflaması
- 1990 : Meggitt-Wagner sınıflaması
- 1998 : Teksas Üniversitesi sınıflaması
- 1999 : S(AD) SAD sınıflaması
- 2004 : PEDIS sınıflaması

PEDIS Sınıflaması

Klinik Tablo	Klinik Sınıflama	PEDIS
İnflamasyon ve pürülan akıntısı olmayan ülser	İnfekte değil	1
Deri ve yüzeysel subkutan dokulara sınırlı ülser, inflamasyon bulguları (≥ 2) ve ülser çevresinde ≤ 2 cm sellülit mevcut, sistemik hastalık bulguları yok	Hafif	2
Sistemik ve metabolik olarak iyi durumdaki hastada, >2 cm sellülit veya lenfatik yayılım göstergeleri veya, yüzeysel fasyanın altına yayılım veya, apse, gangren, kas, tendon, eklem, kemik tutulumu	Orta	3
Sistemik toksisite, metabolik kontrolsüzlük (titreme, ateş, taşikardi, hipotansiyon, konfüzyon, kusma, lökositoz, asidoz, ciddi hiperglisemi, azotemi)	Ağır	4

Diyabetik Ayak Enfeksiyonlarında Tedavi Yöntemleri

- Antibiyoterapi
- Cerrahi
  - Debridman
  - Amputasyon
- Hiperbarik O₂ tedavisi
- VAC (*vacuum-assisted closure*)
- Epidermal büyüme faktörü

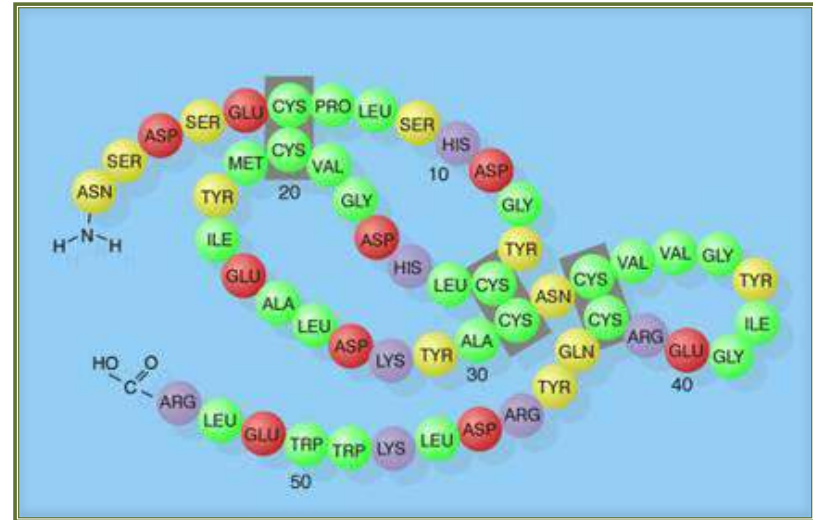
TEMEL İLKELER

- ✓ Metabolik kontrol
- ✓ Lokal basıncın azaltılması
- ✓ Uygun yara bakımı
- ✓ Gereğinde revaskülarizasyon

Epidermal Büyüme Faktörü (EBF)

- İlk defa Stanley Cohen tarafından 1962'de fare sub-maksiller bezlerinden izole edilmiştir
- Nedbe dokusunun oluşumunda yer alan fibroblastların, keratinositlerin ve vasküler endotel hücrelerinin büyümesini ve çoğalmasını uyarır
- Tükrük bezlerinde yaygın olarak bulunur
- Kimyasal olarak 53 amino aside sahip

Epidermal Büyüme Faktörü (EBF) ve Diyabette Yara İyileşmesi

- Diyabetik yaralarda;
  - Nötrofil, makrofaj ve sitokinlerin yara ortamında devamlı bulunması
    - Mikro-çevredeki yıkımı hazırlar
    - Matriks sentezi ve yıkım arasındaki denge bozulur
- Diyabetik yaralarda büyüme faktörleri;
  - Yara yatağında enzimatik yıkımının artması nedeniyle azalır
  - Yara iyileşmesi belirgin şekilde kısıtlanır
- Artmış kan şekeri ve buna bağlı oluşan metabolitler;
  - EBF reseptörleri, fibroblastlar ve endotel hücreleri için toksiktir
  - Yara iyileşmesini geciktiren ayrı bir faktör

Rekombinat İnsan Epidermal Büyüme Faktörü

- ENDİKASYON
  - 1 cm²'den daha büyük alanda nöropatik ve iskemik ülser
  - Wagner sınıflandırmasındaki Evre III ve IV diyabetik ayak
    - Faydalı granülasyon dokusunun oluşumunu uyarmak
    - İkincil iyileşme veya cilt otograftı ile yaranın kapanması amacıyla
  - Sağlık Bakanlığı Yurtdışı ilaç kullanım listesine özel onay gerektirmeyen ürün olarak 15 Mayıs 2012'de eklenmiştir

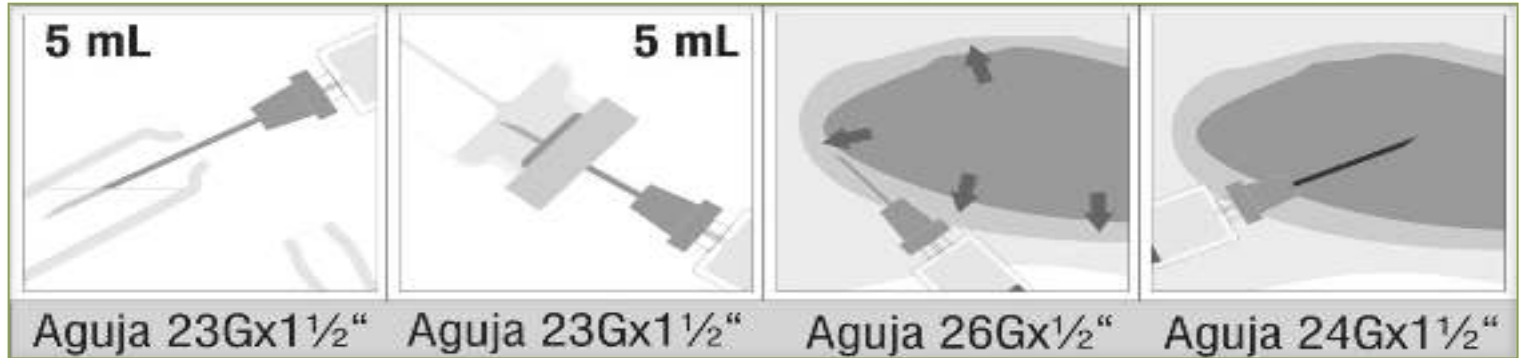
Rekombinat İnsan Epidermal Büyüme Faktörü

- POZOLOJİ
  - 75 µg (5 mL enjeksiyonluk su içinde seyreltilmiş halde)
- UYGULAMA SIKLIĞI
  - Haftada 3 kere, perilezyonal ve intralezyonal enjeksiyon şeklinde uygulanmalıdır
- UYGULAMA SÜRESİ
  - Tam lezyon granülasyonu elde edilinceye kadar ya da
  - Graft ile lezyon kapanana kadar ya da
  - Lezyon tamamen kapanınca ya da
  - Lezyonel alan 1 cm²'nin altına indiğinde ya da
  - Maksimum 8 haftalık tedavi

Rekombinat İnsan Epidermal Büyüme Faktörü

- UYGULAMA ŞEKLİ

- ✓ Öncelikle lezyonların en temiz bölgeleri infiltre edilmelidir
- ✓ Enfeksiyonun bir yerden ötekine bulaşmasını engellemek için farklı ponksiyon bölgelerinde iğnelerin değiştirilmesi gerekir
- ✓ Ardından ortamın nemli ve temiz tutulması amacıyla lezyon salin çözeltisi ile ıslatılmış gazlı bez ile örtülmelidir

Gereç – Yöntem

- Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi
- Ocak 2014 – Şubat 2016
- 15 olgu
- EBF
  - Haftada 3 kez 75 µg (intralezyonel)
    - En kısa.....2 hafta
    - En uzun.....12 hafta
- Yanıt açısından takip

Bulgular – Demografik ve Klinik Veriler

Demografik ve Klinik Veriler	N (%)
Yaş (ortalama $\pm$ SD)	59,47 $\pm$ 9,3
Cinsiyet (erkek)	11 (73)
Diyabet süresi (ortalama, yıl)	17,67 $\pm$ 8,8
Debridman öyküsü	13 (86,7)
Ülser süresi (gün)	198,13 $\pm$ 227,9
Daha önceden diyabetik ayak öyküsü	7 (46,7)
Periferik arter hastalığı öyküsü	8 (53,3)
Osteomyelit öyküsü	8 (53,3)
Nefropati	7 (46,7)
Başvuruda PEDIS	
Hafif	4 (26,7)
Orta	10 (66,7)
Ciddi	1 (6,7)

Bulgular – Demografik ve Klinik Veriler

Demografik ve Klinik Veriler	N (%)
Sağ ayak yarası	6 (40)
Sol ayak yarası	11 (73,3)
Ülser lokalizasyonu	
Parmaklar, ayak distali	7 (46,7)
Ayak tabanı	8 (53,3)
Topuk	3 (20)
Ayak sırtı, ayak laterali	5 (33,3)
Ayak bileği	1 (6,7)
Baldır	4 (26,7)
Sonuç	
Tam yanıt (granulasyon dokusu > %75)	10 (66,6)
Kısmi yanıt (granulasyon dokusu %51-75)	3 (20)
Yanıtsız	2 (13,3)

%86,6

Bulgular – Mikrobiyolojik Veriler

Etken	N (%)
Gram pozitif kok	6 (%29)
<i>Staphylococcus aureus</i>	4
Metisilin duyarlı	3
Metisilin dirençli	1
<i>Streptococcus agalactiae</i>	1
<i>Enterococcus faecalis</i>	1
Gram negatif basil	15 (%71)
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	6
<i>Proteus spp.</i>	3
<i>P.mirabilis</i>	2
<i>P.vulgaris</i>	1
<i>Enterobacter cloacae</i>	2
<i>Klebsiella pneumoniae</i>	1
<i>Stenotrophomonas maltophilia</i>	1
<i>Serratia marcescens</i>	1
<i>Citrobacter braakii</i>	1
Toplam	21 (%100)

Olgu – 1

Olgu 1 : İntralezyonel EBF uygulanması

EBF Öncesi

12. EBF Sonrası

Olgu – 2

Olgu 2 : Intralezyonel EBF uygulanması

EBF Öncesi

12. EBF Sonrası

Sonuç

- Diyabet sıklığı her geçen gün artmakta
- Diyabetik ayak ülseri olan olgular artmakta
- Tedavi süreci uzun
- Amputasyon riski!!!
- EBF uygun hastalarda alternatif bir tedavi yöntemi
- Ülkemizde tek merkezli olarak yapılan en geniş olgu serisi

Teşekkürler 😊

